

Viestintäyksikkö

Euroopan unionin tuomioistuin
LEHDISTÖTIEDOTE nro 102/11
Luxemburgissa 4.10.2011

Tuomio yhdistetyissä asioissa C-403/08 ja C-429/08
Football Association Premier League ym. v. QC Leisure ym.
Karen Murphy v. Media Protection Services Ltd

Jalkapallo-otteluiden edelleen lähettämistä koskeva lisenssijärjestelmä, jossa lähetystoiminnan harjoittajille annetaan jäsenvaltiokohtaisesti alueellinen yksinoikeus ja kielletään televisionkatsojia katsomasta näitä lähetyksiä suojauksenpurkukortin avulla muissa jäsenvaltioissa, on unionin oikeuden vastainen

Suojattuja teoksia sisältävien jalkapallo-ottelulähetysten näyttäminen pubeissa ja muissa ravitsemusliikkeissä edellyttää näiden teosten tekijän suostumusta

Football Association Premier League (jäljempänä FAPL) hallinnoi valioliigaa, joka on korkeimman tason ammattilaisjalkapallosarja Englannissa, ja vastaa tämän sarjan otteluita koskevien televisiointioikeuksien myynnistä. Se myöntää avoimessa kilpailumenettelyssä lähetystoiminnan harjoittajille alueelliset yksinoikeudet valioliigaotteluiden suoriin lähetyksiin. Koska alue vastaa tavallisesti yhtä jäsenvaltiota, televisionkatsojat voivat katsoa vain heidän asuinvaltionsa sijoittautuneiden lähetystoiminnan harjoittajien lähettämiä otteluita.

Tällaisen alueellisen yksinoikeuden suojaamiseksi ja sen estämiseksi, että yleisö vastaanottaa lähetyksiä kyseessä olevan jäsenvaltion ulkopuolella, jokainen lähetystoiminnan harjoittaja sitoutuu FAPL:n kanssa tekemässään lisenssisopimuksessa salaamaan satelliittisignaalin ja lähettämään sen näin salattuna satelliitin välityksellä tilaajille vain sille myönnetyllä alueella. Tästä syystä lisenssisopimuksessa kielletään lähetystoiminnan harjoittajia toimittamasta suojauksenpurkukortteja henkilöille, jotka haluavat katsoa niiden lähetyksiä sen jäsenvaltion, jota varten lisenssi on myönnetty, ulkopuolella.

Käsiteltävien asioiden taustalla olevat riidat koskevat yrityksiä kiertää tätä yksinoikeutta. Eräät pubit Yhdistyneessä kuningaskunnassa ovat alkaneet käyttää kreikkalaisen lähetystoiminnan harjoittajan Kreikassa asuville tilaajille toimittamia ulkomaisia suojauksenpurkukortteja. Ne ostavat kortit ja laitteen jakelijalta hinnalla, joka on edullisempi kuin lähetysoikeudet Yhdistyneessä kuningaskunnassa omistavan Skyn vaatima hinta.

FAPL, jonka mukaan tällaisilla toimilla loukataan televisiointioikeuksiin liittyvää yksinoikeutta ja vähennetään näiden oikeuksien arvoa, pyrkii lopettamaan ne oikeusteitse. Ensimmäinen asia (C-403/08) koskee FAPL:n nostamaa siviilioikeudellista kannetta pubeja, jotka ovat näyttäneet valioliigaotteluita käyttämällä kreikkalaista suojauksenpurkukortteja, ja näitä suojauksenpurkukortteja kyseisille kahvila-ravintoloille toimittaneita jakelijoita vastaan. Toinen asia (C-429/08) on saanut alkunsa rikossyytteestä valioliigaotteluita kreikkalaisen suojauksenpurkukortin avulla näyttäneen pubin omistajaa Karen Murphyä vastaan. High Court (Yhdistynyt kuningaskunta) on esittänyt näissä kahdessa asiassa unionin tuomioistuimelle useita unionin oikeuden tulkintaa koskevia kysymyksiä.

Unionin tuomioistuin toteaa tänään antamassaan tuomiossa, että **kansallinen lainsäädäntö, jossa kielletään ulkomaisten suojauksenpurkukorttien maahantuonti, myynti ja käyttö, on ristiriidassa palvelujen vapaan liikkuvuuden kanssa eikä sitä voida oikeuttaa tekijänoikeuksien suojaamisen tavoitteella eikä tarkoituksella edistää yleisön läsnäoloa jalkapallostadioneilla.**

Unionin tuomioistuin toteaa mahdollisuudesta oikeuttaa tämä rajoitus tekijänoikeuksien suojaamisen tavoitteella, että FAPL ei voi vedota valioliigaotteluiden tekijänoikeuksiin, koska näitä urheilutapahtumia ei voida pitää tekijänsä henkisinä luomuksina ja siten unionin tekijänoikeussäännöstössä tarkoitettuina ”teoksina”.

Siinäkin tapauksessa, että urheilutapahtumille annettaisiin kansallisessa oikeudessa vastaavaa suojaa – mikä olisi lähtökohtaisesti sopusoinnussa unionin oikeuden kanssa –, kielto käyttää ulkomaisia suojauksenpurkukortteja ylittää sen, mikä on tarpeellista kohtuullisen korvauksen takaamiseksi kyseessä olevien oikeuksien haltijoille.

Tässä yhteydessä unionin tuomioistuin toteaa ensinnäkin, että tällaisen kohtuullisen korvauksen määrittämisessä on mahdollista ottaa huomioon todellisen ja mahdollisen yleisön määrä sekä lähettäjäjäsenvaltiossa että missä tahansa muussa jäsenvaltiossa, jossa lähetykset vastaanotetaan, eikä palvelujen vapaan liikkuvuuden rajoittaminen unionissa ole siten tarpeellista. Toisaalta se, että televisiokanavat maksavat enemmän saadakseen ehdottoman alueellisen yksinoikeuden, ylittää sen, mikä on tarpeellista kohtuullisen korvauksen takaamiseksi oikeuksien haltijoille, koska tällainen toiminta voi johtaa keinotekoihin hintaeroihin eriytyneillä kansallisilla markkinoilla. Tällainen eriytyminen ja siitä seuraavat keinotekoiset hintaerot ovat kuitenkin yhteensovittamattomassa ristiriidassa perustamissopimuksen keskeisen tavoitteen, sisämarkkinoiden luomisen kanssa.

Samanlaisista syistä on katsottava, että **yksinoikeuteen perustuva lisenssijärjestelmä on ristiriidassa myös unionin kilpailuoikeuden kanssa, jos lisenssisopimuksissa kielletään ulkomaisten suojauksenpurkukorttien toimittaminen televisionkatsojille, jotka haluavat katsoa lähetyksiä sen jäsenvaltion, jota varten lisenssi on myönnetty, ulkopuolella.**

On totta, ettei unionin kilpailuoikeus ole lähtökohtaisesti esteenä sille, että oikeudenhaltija myöntää yhdelle lisenssinsaajalle tietyksi ajaksi yksinoikeuden lähettää suojattua aineistoa satelliitin välityksellä yhdestä lähettäjäjäsenvaltiosta tai useammista lähettäjäjäsenvaltioista. Lisenssisopimuksilla ei saa kuitenkaan kieltää lähetystoiminnan harjoittajilta kokonaan kyseisiin urheilutapahtumiin liittyvien palvelujen rajat ylittävää tarjoamista, koska tällaisella sopimuksella voitaisiin antaa kullekin lähetystoiminnan harjoittajalle ehdoton alueellinen yksinoikeus sen lisenssin kattamalla alueella, poistettaisiin kokonaan kilpailu eri lähetystoiminnan harjoittajien välillä mainittujen palvelujen alalla ja eriyttäisiin siten kansalliset markkinat kansallisten rajojen mukaisesti.

Unionin tuomioistuin korostaa tekijänoikeusdirektiivin¹ tulkinnasta aluksi, että vain lähetykset aloittavaa videokatkelmaa, valioliigan tunnusmusiikkia, aikaisemmin tallennettuja videoita viimeaikaisten valioliigaotteluiden huippuhetkestä ja tiettyjä grafiikkoja voidaan pitää ”teoksina” ja siten suojata tekijänoikeudella. Sen sijaan ottelut itsessään eivät ole tällaista suojaa saavia teoksia.

Niinpä unionin tuomioistuin toteaa, että **lähetykset aloittavan videokatkelman tai valioliigan tunnusmusiikin kaltaisia suojattuja teoksia sisältävien lähetysten näyttäminen ravitsemisliikkeessä on tekijänoikeusdirektiivissä tarkoitettua ”yleisölle välittämistä”, joka edellyttää teosten tekijöiden suostumusta.** Kun ravitsemisliike näyttää nämä teokset paikalla olevalle yleisölle, teokset välitetään uudelle yleisölle eli yleisölle, jota tekijät eivät ottaneet huomioon, kun he antoivat luvan teostensa televisiointiin.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden tiedustella niiden käsiteltävänä olevan yksittäisen asian yhteydessä unionin tuomioistuimelta unionin oikeuden tulkintaa tai unionin toimen pätevyyttä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa asiaa. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo vastaavalla tavoin muita kansallisia tuomioistuimia, jotka käsittelevät samanlaista ongelmaa.

¹ Tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa 22.5.2001 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/29/EY (EYVL L 167, s. 10)

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido Euroopan unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan CURIA-sivustolla julistamispäivänä

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Kuvia tuomion julistamisesta on saatavilla "[Europe by Satellite](#)." ☎ (+32) 2 2964106